

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 607

המאמר שבת אורה

וילך

אזהרה המורה! העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

בערב יום כיפור, באחת השנים, עלה ובא למעונו של הרב מבריסק זצ"ל, אחד ממיועדי. הלה נכנס אל הקודש פנימה וביקש מהרב ברכה - לזכות לעשות תשובה. השיבו הרב מבריסק בתמיחה: "מה שייך לברך על עשיית תשובה" אין הדבר תלוי אלא בכנס! אם אך תרצו, תזכו לעשות תשובה!" (ידה האיתנים)

בספר "נס ההצלה" של ישיבת מיר מסופר שם: אחד מפלאי ההשגחה עלינו היה ששמרו עלינו משמים לכל נכשל בעון של לבישת שעטנז. ומעשה שהיה כך היה, באחר מימי כיפור של שהיינו בשנחאי, עזב אחד הבחורים את אולם הישיבה באמצע התפילה, ושב כעבור זמן כשהוא לבוש בבגדי יום חול. הדבר היה לפלא, אך בעיצומו של יום לא מצא אף אחד מן הנוכחים שם לנכון לשאול לפשר הדבר, המתנו עד מוצאי יום הכיפורים. לשאלתנו מרוע עשה זאת, השיב הבחור: הרגשתי שאין התפילה שגורה בפי היא אינה קולחת, נסיתי אמצעים שונים כדי לעורר את עצמי, ואף למדתי בעיון ספרי מוסר, אך ללא הועיל. לפתע נזכרתי במה שמוכר בספרים הקדושים, שעטנו הוא מן הדברים המונעים את עליית התפילה, וממילא עלה ברעתי חשש שמא בחליפה החדשה שקניתי יש שעטנז, נזדרזתי ללכת לחדרי ולהחליף את בגדי, פשתי את חליפתי החדשה ובמקומה חזרתי ללבוש את הבגדים הישנים שהבאתי עמי מליטא - ואז זרח אור בנשמת, התפילה חזרה להיות שגורה בפי, והתעוררות וההתרגשות היו כפי שראוי למצבי בשיבה ביום הקדוש. אחרי יום הכיפורים נמסרה החליפה החדשה של הבחור והוא לבדיקת מומחה מיוחד, ואכן נמצא בה שעטנז, יש להרגיש שהחליפה נמסרה עוד לפני יום הכיפורים לבדיקתו של חייט שומר תורה ומצוות, אך הלה לא הצליח בתומו להבחין בחוטי הפשתן שהיו מעובדים באופן שקשה לזהותם. (דקדוק החלכה)

ביום הכיפורים האחרון לחיי, אחרי תפילת נעילה, ירד לביתו "המשגיח" רבי יהודה לייב חסמן זצ"ל. התענית החלישה אותו מאוד. "מניין" מבחורי הישיבה ירדו עמו, פניו הבהיקו, ושמוחתו היתה עצומה על זוכה להשלים את התענית. כאשר ישבו הבחורים וחיכו שיגיע זמן תפילת ערבית, נענה ואמר הסבר נפלא, במעשה דיונה הנביא: אמר יונה לאנשי האוניה - כך קראנו בהפסרת היום - "שאנו והטילוני אל הים". לכאורה "שאנו" מיותר לנמרי, מה הוסיף יונה בזה? וכי לא די באמרו "הטילוני אל הים" בלבד? אלא ביקש יונה הנביא שיעכבו את הטלתו לים ככל האפשר, ואפילו כדי רגע קט, כדי דיבור "שאנו". כי אין יקר בעולם יותר מחיי האדם. אפילו כאשר כבר נגזרה גזירת מיתה, גם אז כדאי להאריך את החיים בכל מה שאפשר. מי יודע כמה גדול ערך חיי האדם בשניות אחרונות אלו! סיים המשגיח: עלינו להבין ולהשכיל, שנשאר לנו כעת עוד רגע של קדושת יום הכיפורים - הבה נאחז בה, אל נרפה! בל נאבד את המרגלית היקרה. (אור אלה)

מספר אחד התלמידים, של רבי אליהו לופיאן זצ"ל, באחד השיחות דיבר רבי אליהו, על כך שכל אחד חייב לעשות חשבון נפש על העוונות שנכשל בהם. לתועלת הענין ביקש-הציע לרושם בפנקס. כך ידע החושא לשוב בתשובה שלימה על חטאיו. הרישום על-פנקס גם יסייע ביד החושא להזהר מזה. אולם - הוסיף - את העוונות אין לכתוב במפורש ובפרוטרוט אלא רק ברמזה, כדי שאם ייתקל מאן-דהו בפנקס, לא יבין. כהמחשה, הוציא רבי אליהו, מבכסו פנקס קטן. הפנקס היה בלוי, ורפיו המצוינים העידו שאכן הפנקס עתיקי-ימין. בפנקס זה - אמר - רשמתי את כל חטאי מאז שנעשיתי ברימצוה. (ר' אליה)

אילו יום הכיפורים היה חל פעם בשבעים שנה, היה בו אושר גדול, וכמה גדול האושר שהוא חל כל שנה. (רבי ישראל סלנט)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

לקח את ספר התורה הזה ושמרתם אותו מצד ארון ברית ה' אלהיכם והיה שם בך לעד: כשנפטר הרב מבריסק זצ"ל התקיים מספר גדול בישיבת עץ חיים. בין המספידים היה הרב מלוצק, רבי זלמן סודוצקין זצ"ל: בתוך דבריו הביא פסוק זה ומה שאמרו חז"ל עליו במדרש רבה (שם) שמכין שמש ידע שהיה לו למות באותו היום, מה עשה, אמר רבי ינאי כתב י"ג ספרי תורת י"ב מהם ל"ב שבטים ואחת הניח בארון, שאם יבקש לזייף דבר שיהיו מוצאים אותה שבארון. זה הביאור בפסוק "לקח את ספר התורה הזה ושמרתם אותו מצד ארון ברית השם אלקיכם והיה שם בך לעד, משה רבנו מסר י"ב ספרים ל"ב שבטים כל שבט קיבל ס"ת והס"ת השלש עשרה היה צריך להיות מונח צמוד לארון הקודש והמטרה של הספר הזה שמונח בקודש הקדשים הוא שאם מאן דהוא ירצה לזייף את התורה, יוציאו את הספר המונח בצד ארון ברית השם שלא נגע בו יד ויראו מה שכתוב שם יוכיחו את הזיוף מהספר שנשמר בקודש הקדשים. הוסיף הרב מלוצק ואמר: בכל הדורות השאיר הקב"ה ספר תורה כזה שהוא גדול הדור שמתוך מה ששימש את הגדולים בדור הקודם והוסמך על ידם, הוא הוא הפר תורה השלש עשרה שאם יבוא משהו וירצה לזייף את התורה או לשעוץ שאחרים מוסיפים אותה, גם אם הוא מדבר גבוהה גבוהה בשם התורה ידעו כולם את הדעה האמיתית, בדורנו היה זה הרב מבריסק שהוא היה הס"ת השלש עשרה שלמרות שגר בבית פשוט ואפילו ראש ישיבה לא היה וכמעט שלא יצא מביתו ולא דרש שום דרשה, אבל כולם ידעו שהוא הוא התורה של הדור, ובספר תורה זה צריך להתיעץ בכל אשר יהיה קשה ולא אמורים להבין ואפילו לא להשוות לספרי תורה שלהם, אלא זהו הספר התורה החי והמיוחד שנמסר לישראל לראות אותו כצורתו ולקיים כל מה שיאמר. (אמרי דעה-לתת עליון)

הקהל את העם האנשים והנשים והטף... שאל רבי יהושע את תלמידיו מה חידוש היה בביתם... אמרו לו "הקהל את העם האנשים... הטף למה הם באים, אלא כדי ליתן שכר למביאייהם, אמר להם מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני" (תניגה ג). כותב הסבא מקלם זצ"ל במכתב: מעולם לא הבנתי, מה שייך לומר שבאים ליתן שכר למביאייהם, הלא בהכרח מדובר על טף שאינם מבינים להתלמד, שאם לא כן למה שאל טף למה הם באים, על כרחך שמדובר בטף ברמה שלא יכולים עדיין להתלמד, אם כן למה ישנו שכר למביאייהם, אדרבה הלא אותו טף מבלבל את דעת השומעים? וכן ממה התפעל רבי יהושע באמרו: "מרגלית טובה כזאת היתה בידכם", מה טיבה של אותה מרגלית? אלא, אכן אותם תינוקים אינם יכולים ללמוד, אבל רושם כל שהוא יחסי בליבותיהם וזה יהיה הכנה לשנים יבואו, כאשר ישכילו ויחכמו, יהיה זה ביתר שאת ועוז שאז יהיו אותם מראות ניעורים וישפיעו את השפעתם הכבירה. זו המרגלית היקרה לאין ערוך ממנה התפעל רבי יהושע, שעל האדם להבין שכל פעולה שעושה, גם אם לא תלמד אחרים עכשיו, תשאיר רושם על הרואים. בפרט צריכים לקנות מבט זה הורים ומחנכים שכאשר המה מתבוננים בילדים אפילו בינקותם יהיה להם מבט זה, שכל דבר משאיר רושם עליהם לטוב וחלילה למוטב ועליהם להשריש בתוכם שכל פעולה שעושים על כל צעד וצעד משפיע ועשוי להועיל או לחלילה להזיק... (חכמה ומוסר-לתת עליון)

ואנכי הסתר... ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בגני ישראל: הסמיכות של מצוות עשה זו של כתיבת ספר תורה לפסוק "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה" וגו' באה ללמדנו לדעת ה"חפץ חיים" (על התורה) שבכוחה של התורה להגן ולהציל מכל צרה ויגון. אפילו בעת הסתר פנים כמו בדורנו, אור התורה מפנין נוגהו, ולאורה נסע ונלך. וכמו שאומרת הגמרא: "כי נר מצוה ותורה אור" — מה אור מגין לעולם אף תורה מגינה לעולם" (סוטה כא). במיוחד בעת צרה ויגון כזו שעם ישראל נתון בתוכה, כאשר מחוץ תשכל חרב ומחודרים אימה, עלינו להחזיק במעוז התורה ביתר שאת וביתר עז, ולהאיר את החשכה והעלטה שבאה בעקבות הסתר הפנים הגורא. (ילקוט לקח טוב)

סיפור מההפטרה

שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֵלֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֹנֶךָ: סִפֵּר רַבִּי רַאובֶּן קַרְלִישְׁטֵיין זצ"ל: סִפֵּר לִי יְהוּדִי שֵׁשׁ לֹא מָכַר בֹּאחַת הָעָרִים הַמְּרֻחָקוֹת, צָעִיר כִּבֵּן שְׁלֹשִׁים שָׁאִינוּ שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת. אֲמוּ נִפְטְרָה, וְהַיְּהוּדִי הֵיכָר הֵגִיעַ בְּמִיּוּחַד לְאוֹתָהּ עֵיד לְנַחְמוֹ. אָמַר לוֹ הַחֲבֵר: "כְּבוֹד הָרֵב, יֵשׁ לִי מִשְׁהוֹ לְשֹׂאֵל. הֵייתִי כָל כֵּךְ קָשׁוֹר לְאִמִּי, אֲנִי מַעְוִינָן לְעִשׂוֹת מִשְׁהוֹ לְזִכּוֹת נִשְׁמָתָהּ, שִׁיחִיהָ לֹה שֶׁם טוֹב. "הָאִישׁ הַחֵל לְחַשֵּׁב לְעַצְמוֹ, וְהַצְעִיר בִּבְקִשְׁתּוֹ: "אֲנִי מִבְּקֵשׁ מִהֲרֵב שְׁלֹא יַעֲמִיד אוֹתִי בְּנִסְיוֹנוֹת. מִשְׁהוֹ עִם כֶּסֶף - זֶה אֲנִי מוֹכֵן..." - "כִּמָּה אֵתָּה רוֹצֵה לְתֵת?" - "כִּמָּה? כִּמָּה שְׁצָרִיךְ, כִּמָּה שֶׁהָרֵב יֵגִיד..." - "אֵלֶּךְ דּוֹלָר, אוֹלִי אֲלֵפִיִּים". אַחֵר כֵּךְ הוּא חוֹשֵׁב וְאוֹמֵר: "הָאִמָּת, אִם הָרֵב יֵגִיד לִי מִשְׁהוֹ שׁוֹה מְאוֹד טוֹב לְנִשְׁמָהּ שֶׁל אִמִּי, אֵתָּן גַּם חֲמֵשֶׁת אֲלֵפִים דּוֹלָר". הָרֵב שָׁאֵל אוֹתוֹ: "וְגַם חֲמֵשִׁים שְׁקֵל אֵתָּה מוֹכֵן לְתֵת?" - "מָה חֲמִישִׁים שְׁקֵל? אֲנִי מְדַבֵּר עַל חֲמֵשֶׁת אֲלֵפִים דּוֹלָר!" - "וּבֹכֵן", אָמַר לוֹ הָרֵב, "לֵךְ לְחַנוּת מִרְצֵי חֲשֵׁמֶל וְתִקְנֶה מְנוּרָה קִטְנָה. לִפְנֵי כְּנִיסַת הַשִּׁבְת, תִּכְנִים אוֹתָהּ לְשִׁרְתִּים וְתִכְתּוֹב פֶּתֶק: שֶׁאִף אַחֵר לֹא יַעַן - לֹא יִדְלִק וְלֹא יִכְבֶּה, שֶׁהַמְּנוּרָה תִּדְלֶק כָּל הַשִּׁבְת. כִּמָּה זֶה יִכּוֹל לְעֻלּוֹת שִׁבְת שְׁלֹמֶה, בַּחוּדֶשׁ, בַּחֲדָשִׁים וּשְׁלֹשָׁה, זֶה מִגִּיעַ אוֹלִי לְחֲמִישִׁים שְׁקֵלִים". "נֹו, וְמָה זֶה עוֹשֶׂה לְאִמָּא?" - "מָה זֶה עוֹשֶׂה? אֵתָּה יוֹדֵעַ כִּמָּה חֲלוֹל שִׁבְת אֵתָּה חוֹסֵף? בְּשִׁבְת רִגִּילָה אֵתָּה נִכְנָס מִדְּלִיק, מִכְבֶּה, מִדְּלִיק וּמִכְבֶּה, אֵתָּה וְהַמִּשְׁפָּחָה, וְאִם הַמְּנוּרָה תִּדְלֶק בְּרִצְפּוֹת כָּל הַשִּׁבְת, מִנֶּעֱת עֲשָׂרִים אוֹ שְׁלֹשִׁים מַעֲשִׂים שֶׁל חֲלוֹל שִׁבְת. אֲפֹל מִנֶּעֱת מַעֲשֶׂה אַחֵד שֶׁל חֲלוֹל שִׁבְת אֵין כְּמוֹתָהּ לְהִיטִיב עִם נִשְׁמַת הָאָדָם, וְנִאֲמָרוּ עֲלֶיהָ דְּבָרִים גְּדוּלִּים מְאוֹד..." - "נֹו, וְלִאֲמֹא יִהְיֶה מוֹה מִשְׁהוֹ?" - "אוֹהוּ! מָה שִׁיחִיהָ לֹה, יוֹתֵר מִהַכֹּל!" - "רַעִיּוֹן עֲצוּם. כֵּךְ עֲשֶׂה. קִנֵּה מְנוּרָה וְהוֹדִיעַ לְכָל הַמִּשְׁפָּחָה לֹא לְגַעַת. וְאִכֵּן נִחְסֵךְ חֲלוֹל שִׁבְת - כִּמָּה עֲשָׂרוֹת פְּעָמִים מְדִי שִׁבְת..." - "יֵשׁ כָּלִל: "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֵינוּ" - הַמִּצְוֹת מִקְדָּשׁוֹת אֵת הָאָדָם. לְאַחֵר חֲצִי שָׁנָה הוּא בֹא שׁוֹב אֶל הָרֵב וְאוֹמֵר: "אֲנִי מְאוֹד מוֹדֶה לָךְ עַל הָרַעִיּוֹן בִּימֵי ה'שְׁבַעֲהָ, אֲבָל אוֹלִי. יֵשׁ עוֹד מִשְׁהוֹ טוֹב נוֹסֵף לְעִשׂוֹת, דְּבַר יוֹתֵר רִצְיָנִי..." - "כֵּן, בּוֹדֵאִי, תִּקְנֶה נּוֹרָה קִצֵּת יוֹתֵר גְּדוּלָּה, תִּנְחִי אוֹתָהּ בְּשִׁבְת בַּחוּד יִלְדִּים. תִּכְתִּבִּי: 'נֵר נִשְׁמָה, לֹא לְכִבּוֹת' - לְעֻלִּי נִשְׁמַת אִמָּא..." - "מִסְפָּר לִי אוֹתוֹ יְהוּדִי, כִּי כִּיּוֹם הַצְעִיר הָהוּא לֹא צָרִיךְ מְנוּרָה. הוּא כִּבֵּר שׁוֹמֵר שִׁבְת, קִלָּה בְּכַחַמּוֹרָה... עַל זֶה נִאֲמָר: "כִּי בְּתַחְבּוּלוֹת תַּעֲשֶׂה לָךְ מִלְחָמָה" (מִשְׁלִי כֹד, ו). בְּדַבָּר קִטְנִי שֶׁאֲנִי מִקְבִּלִים עַל עַצְמָנוּ - נִתֵּן לְחֲלוֹל מִהַפְכּוֹת! לְדוֹגְמָא, דְּבַר קִטְנִי: הַבְּרִכוֹת הַקְּצֵרוֹת - בְּרִכוֹת הַנֶּהֱנִין. כִּמָּה זְמַן זֶה לִקְחָהּ דְּקָה, חֲצִי דְּקָה, פָּחוֹת מוֹה, מָה קִשָּׁה? מְבָרְכִים בְּרִכָּה, הַמְּרִצִּיא, שֶׁהַכּוֹל, מוֹזוֹנוֹת - מִלָּה בְּמִלָּה. שְׁתַּרְגִּישׁ שֶׁאֵתָּה מְדַבֵּר עִם בּוֹרֵא עוֹלָם. לֹא לְמַהֵר, לְחֻשׁוֹב רִגַע לִפְנֵי הַבְּרָכָה מָה אֲנִי הוֹלֵךְ לְעִשׂוֹת? אֲנִי אוֹמֵר קֶעֶת בְּרִכָּה לְבוֹרֵא עוֹלָם. שְׁהַבְּרוּךְ יִהְיֶה בְּרוּךְ, הֵיאֵתָּה - שִׁיחִיהָ אֵתָּה, כִּמָּה זְמַן זֶה יִכּוֹל לְקַחְתָּ? הֵלֵא מְדוּבֵר עַל זְמַן מוֹעֵט שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְגִבּוֹי שׁוֹם תִּירוֹץ. לֹמֵר מִלָּה בְּמִלָּה, בְּכוּנוֹה וּבְחִיתוֹךְ הַדְּבָר, כָּל מִלָּה בְּנִפְרֵד - דְּבַר כּוֹה עוֹשֶׂה מִהַפְכּוֹת! אֲבָל מָה? - שִׁיחִיהָ קְבוּעַ, לֹא לִזּוֹז מוֹה. לֹא שִׁיחֻזִּיק שְׁלוֹשָׁה יָמִים וְחֲצִי, אֵלֵא שִׁיחִיהָ קִנֵּין בְּנִפְשׁ אֲפֶשֶׁר גַּם לְהַחֲלִיט לְבָרֵךְ "הַמְּרִצִּיא" בִּישִׁיבָהּ, בְּמִתִּינּוֹת וּבְכוּנוֹה, אֲפֶשֶׁר גַּם: בְּרִכַּת "אֵתָּה חוֹנֵן" אוֹ כּוֹנֵה ב"מִדִּים אֲנַחְנוּ לָךְ", כִּי יֵשׁ שִׁטּוֹת שֶׁהַכּוֹנֵה שֶׁם מַעֲכַבֵּת כְּמוֹ בְּבִרְכַּת אֲבוֹת. אֵין "זְעֵתָה" אֵלֵא תְּשׁוּבָה - כִּדִּי שֶׁהַתְּשׁוּבָה תִּחְשַׁב לְתְּשׁוּבָה יֵשׁ צוּרֵךְ לְהַתְחִיל עֲכָשִׁיו, מִיד, לֹלֵא דִּיחֻוִי, וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים בְּפוּעַל. לְשִׁנּוֹת. לְקִים. לְבָרֵךְ בְּרִכַּת הַמּוֹן מִתּוֹךְ סְדוֹר. לְהַתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ סְדוֹר. לְהַתְנַבֵּר עַל הַכֶּסֶם. לְשׁוֹמֵר אֵת הַפָּה מִדִּיבּוּרִים אֲסוּרִים. כָּל אַחֵד יוֹדֵעַ עַל עַצְמוֹ מָה הוּא צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת "לְמַעֲשֶׂה". הֵעִיקֵךְ לְהַתְחִיל מִיד, "עֲכָשִׁיו"!!! (יחי ראובן)

ועל הכל...

"פרפראות"

שח רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל בדרשה לקראת ימים הנוראים: "עובר חודש אלול, סליחות, עובר ראש השנה, עובר עשרת ימי תשובה. ערב יום כפור, אדם לוקח תרנגול לבן עם כרבלת. ואומר "זה כפרתי זה חליפתי זה תמורת זה התרנגול ילך למיתה ואני אכנס לחיים טובים ארוכים ושלוש". רבותי! מה היה אם התרנגול היה פותח את הפה כמו אתונו של בלעם ואומר לו: תתביש לך, אני כפרתך? קמת לסליחות שבוע או חודש! אני קם כל יום קיץ חורף גשם שלג קור וחום. לשון הרע אני לא מרבר לגנוב אני לא גונב, אני אהיה כפרתך? אולי אתה תהיה כפרתי! היה לאדם בושה וכלימה. (טראה הנרות)

"ענין של טעם"

הטעם שמפטירים ביונה ביום הכיפורים. ללמד לבני העולם שאין אדם יכול לברוח מפני השם אם עבר עבירות כמו שכתוב "אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח, אם אסך שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך". (אברהם)

"מפי כתבם"

עלינו לדעת כי תרי"ג המצוות שהעניק לנו הבורא יתברך הם שש-מאות ושלוש עשרה "שערים" שמהם נכנסים לתוך היכל אחד, ואחרי שנמצאים כבר בתוך ההיכל, הכל נראה אחרת. מי שזוכה בימים אלו לעשות תשובה אמיתית נשינו מדרכיו הקודמים וכו', ואפילו רק על דבר אחד, זוכה להיכנס למצב של "שובה ישראל עד ה' אלקיך" (הושע יד, ב) - להגיע עד לפני כסא הכבוד! או אז מובטחת לו סייעתא דשמיא עצומה לשינוי בכל שטחי החיים. אשרי מי שזוכה לכך! ענין זה רואים אנו פעמים רבות אצל בעלי תשובה. אחד מגדולי מחזירי התשובה שברור ספר שהגיע למקום מסוים בו הוא היה אמור למסור דרשה לפני ציבור, ובסופו של דבר הגיע לדרשה רק יהודי אחד - רחוק מקיום תורה ומצוות. כשראהו אותו רב, אמר לו: "בוא ואלמדך הלכה אחת: נטילת ידים בבוקר בעת הקימה מהשינה". וכך עמד ופירט לו את אופן הנטילה על פי ההלכה: לוקח את הספל ביד ימין, מעבירו ליד שמאל ומתחיל ליטול את יד ימין... אחרי שש שנים הוזמן הרב לאותו מקום, והנה רואה הוא למולו יהודי נכבד. שאל אותו היהודי: "האם כבוד הרב מכירני?" "לא" ענה הרב. "אני הוא היהודי שלפני שש שנים לימדת אותו הלכות נטילת ידים בבוקר!" כשראה שהרב נזכר בענין, הוסיף אותו יהודי ואמר: "השינוי היה אישי, לא ביום אחד. אולם כיום ב"ה כבר מוסר אני שיעור יומי קבוע בגמרא! אותו יהודי זכה להיכנס פנימה דרך שער אחד של קדושה, וכך, לאט לאט, צעד אחר צעד, התקרב אל האמת. יהודי שבעמקות ובעקשנות עובר על ענין מסוים עד שממש כובש את הדבר, הוא כביכול עובר דרך שער לכסא הכבוד. רבי ישראל שלנט זצ"ל היה אומר, שעל ידי עשיית תשובה על דבר אחד זוכה אדם למעין "יום כיפור", והרי ביום כיפור ישנה סייעתא דשמיא להמון דברים. זהו היופי המיוחד הטמון במצות התשובה. על כל יהודי, אפוא, בימים אלו לקיים את מצות התשובה. לתפוס נקודה מרכזית אחת ולעבוד עליה כפי יכולתו. זהו עיקר עניינם של ימים אלו - תשובה, תפילה וצדקה. ואכן בימים אלו מובטחת לאדם סייעתא דשמיא מיוחדת. (רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שדעת אדם אחד, תהיה עדיפה על דעתם של מאה בני אדם?

תשובה: לגבי יום כיפורים, בחולת שיש בו סכנה והחולת אומר שהוא צריך לאכול, שהוא מרגיש שללא אכילה, יכבד עליו חוליו, אפילו שמא רופאים אומרים שלא צריך לאכול שומעים לחולת. (שריע - סימן תרי"ח ס"א, ובמשנה ברורה שם)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

להיות רגיל בתפילה, להנצל מיצר הרע. (חזון איש)

אל תהי להוט לדעת הסתרים שבין אדם לחברו, ודבר המכוסה ממך. (הראש)
החכם כשטועה מאשים את עצמו, והכסיל שטועה מאשים את זולתו. (חיי המוסר)